

 GÖTEBORGS UNIVERSITET

SAMTALSINTERAKTION VID FÖRVÄRVADE KOMMUNIKATIONSSTÖRNINGAR

FOKUS PÅ SAMTALSPARTNERN SOM STÖD

Huvudhandledare:
Fil dr. Charlotta Saldert

Biträdande handledare:
Professor Lena Hartelius

Enheten för logopedi, GPCC, Göteborgs universitet

KARIN ERIKSSON, LEG LOGOPED, MED DR. 160310

 GÖTEBORGS UNIVERSITET

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Bakgrund

- Hjärnskada och neurologisk sjukdom kan medföra tal- och/eller språksvårigheter.
- Påverkar kommunikativ förmåga och medför inskränkningar i delaktighet.
- Samtal vanligaste användningen av talat språk (Davidsson, Worrall & Hickson, 2003).
- Samtalspartnerträning har visat positiv effekt efter stroke (Turner & Whitworth, 2006; Simmons-Mackie, Raymer, Armstrong, Holland & Cherney, 2010; Simmons-Mackie, Savage, & Worrall, 2014).
- Samtal med en person med kommunikationssvårigheter ställer större krav på samtalspartnerns förmåga att anpassa sig.

 GÖTEBORGS UNIVERSITET

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Studie IV

- Syfte
 - Att undersöka om samtalspartners kan lära sig att anpassa sitt kommunikativa beteende till de specifika behoven hos personen med kommunikationssvårigheter
- Interventionsstudie
- Replikerad single subject design med multipla baslinjer
- 5 dyader (afasi n=4, Parkinsons sjukdom n=1, undersköterskor n=5)

 GÖTEBORGS UNIVERSITET

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Intervention

- Interventionen inspirerad av Supporting Partners of People with Aphasia in Relationship and Conversation (SPPARC) (Lock, Wilkinsons & Bryan, 2001).
- Träningen individuell och utformas från varje deltagares specifika behov och resurser
- Mål att öka deltagarnas kunskap om hur den egna kommunikationen fungerar och stödja utvecklingen av kommunikativa strategier.
- Filmspelningar (15 – 20 st)
- 8 behandlingstillfällen
- Fokuserar på problem och reparationer, samtalturer och ämne
- Filmer, diskussioner, rollspel, målformuleringar (GAS: Goal Attainment Scale, Kiresuk, Smith, & Cardillo, 1994).

 GÖTEBORGS UNIVERSITET

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Goal Attainment Scale, GAS (Kiresuk, Smith, & Cardillo, (1994).

Mål: Tillåt längre pauser innan byte till nytt samtalsämne

Mål: När du ställer en fråga, ge /namn på boende/ mer tid att svara

Mål: För att ta reda på vad / / vill uttrycka, använd en strukturerad frågeteknik

Mål: Se till att ha / / uppmärksamhet när du berättar eller frågar något

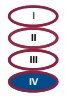
2	Alltid	
1	Nästan alltid	
0	Ofta	
-1	Ibland	
-2	Sällan	

SAHLGRENSKA AKADEMIN

 GÖTEBORGS UNIVERSITET

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Utvärdering

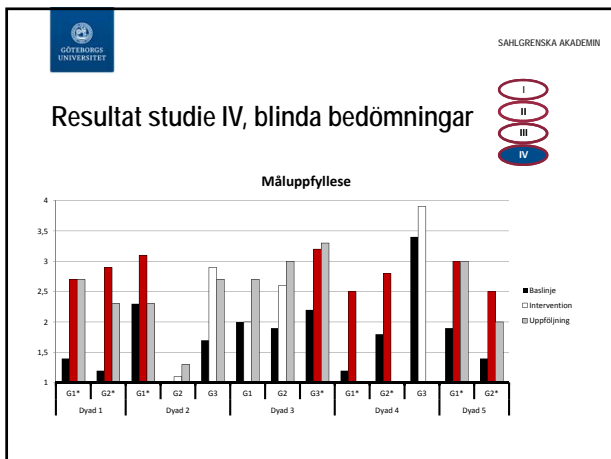
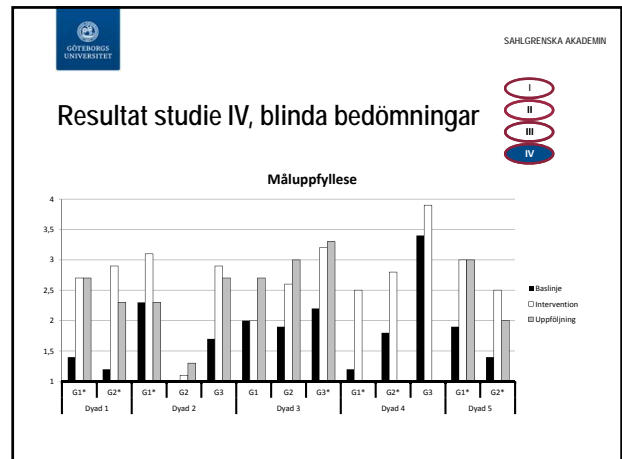

- Bedömning av tillämpning av strategier
 - Blinda bedömare av alla filmer, skala 1-4
 - Självskattningar (GAS)
- Upplevelse av funktionell kommunikation
 - COAST Scale[®] (Long, Hesketh, Paszek, Booth, Bowen, 2008)
 - CarerCOAST Scale[®] (Long, Hesketh, Bowen, 2009)
- Ex COAST: "Hur påverkar din nedsatta kommunikation din möjlighet att vara med och påverka i vårdsituationen?"
- Ex CarerCOAST: "Hur påverkar din patients nedsatta kommunikation hans möjlighet att påverka i vårdsituationen?"
- 5 skalsteg: Mycket stor negativ inverkan -> Ingen inverkan

GÖTEBORGS UNIVERSITET SAHLGRENSKA AKADEMIN

Resultat studie IV, tillämpning av strategier

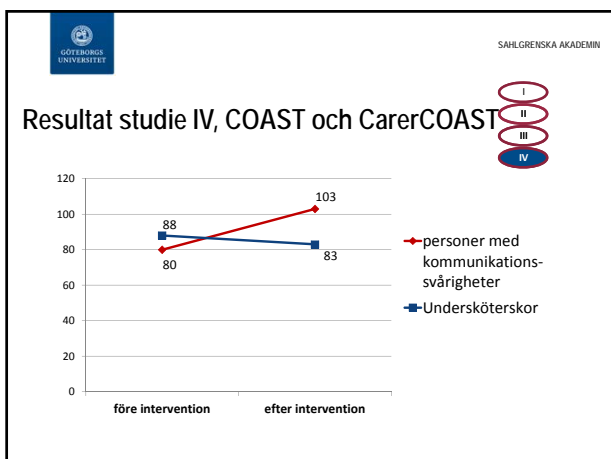
- **Blinda bedömningar;**
- I 8 av 13 mål ökade medelpoäng signifikant i behandlingsfas jmf med baslinje
- Alla deltagare ökade användning av strategier i minst ett mål

GÖTEBORGS UNIVERSITET SAHLGRENSKA AKADEMIN

Resultat studie IV, tillämpning av strategier

- **Självskattningar;**
- 5 av 5 deltagare rapporterade ökad användning av strategier på GAS efter träning

GÖTEBORGS UNIVERSITET SAHLGRENSKA AKADEMIN

Resultat studie IV, COAST och CarerCOAST

COAST
4 av 5 PKS bättre efter träning
3/4 bättre vid uppföljning

↑ "Tänk på den senaste veckan eller så, hur bra har det gått att småprata med / ?"

CarerCOAST
2/5 SP bättre efter träning
3/4 bättre vid uppföljning

↓ "Hur påverkar din patients nedsatta kommunikation hens möjlighet att påverka vårdssituationen?"

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Artiklar

- I. Eriksson, K., Bergström, S., Carlsson, E., Hartelius, L., Johansson, C., Schwarz, A., & Saldert, C. (2014). **Aspects of rating communicative interaction: Effects on reliability and agreement.** *Journal of Interactional Research in Communication Disorders*, 5, 245-267.
- II. Eriksson, K., Hartelius, L., & Saldert, C. (2016). **An exploration of observed support in conversations in relation to participants' characteristics.** *International Journal of Speech-Language Pathology*, Accepted for publication.
- III. Eriksson, K., Hartelius, L., & Saldert, C. (2016). **On the diverse outcome of communication partner training of significant others of people with aphasia: an experimental study of six cases.** *International Journal of Language and Communication Disorders*, Early Online
- IV. Eriksson, K., Forsgren, E., Hartelius, L., & Saldert, C. (2015). **Communication partner training of enrolled nurses working in nursing homes with people with communication disorders caused by stroke or Parkinson's disease.** 2015. *Disability and Rehabilitation*, Early Online.

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Dyad 1

- Mål 1: Var uppmärksam på // när du lämnar information för att kolla av om hon verkar förstå
- Mål 2: Kolla av med // att du uppfattat henne rätt

- Person med kommunikationssvårigheter**
- Kvinna, 92 år
- Global afasi sedan 17 månader
- Token Test 97/261, ordflöde 0
- Samtalspartner**
- Kvinna 54 år

- Känt varandra 19 månader

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Deltagare

Personer med kommunikationssvårigheter (PKS)

3 kvinnor och 1 man med grav afasi
 1 man med Parkinsons sjukdom och hypokinetisk dysartri, ordförståelighet 40%
 72 – 93 år, medelålder 84
 Haft kommunikationssvårigheter i 10 mån – 8 år, medel 27 månader

Samtalspartners (SP)

5 kvinnliga undersköterskor
 36 – 55 år, medelålder 46

Känt varandra 5 mån – 3 år, medel 27 månader

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Övergripande syfte med avhandlingen

- Att undersöka olika aspekter av samtalspartners stöd i samtal med personer med kommunikationssvårigheter till följd av stroke eller Parkinsons sjukdom
- Fyra delstudier

SAHLGRENSKA AKADEMIN

70 deltagare, 35 dyader

SAMTALSPARTNERS

Anhöriga (n=28) Personer med afasi (n=18) Personer med Parkinsons sjukdom (n=10)	↕	
--	---	--

SAHLGRENSKA AKADEMIN

70 deltagare, 35 dyader

SAMTALSPARTNERS

Anhöriga (n=28) Personer med afasi (n=18) Personer med Parkinsons sjukdom (n=10)	↕	Undersköterskor (n=7) Personer med afasi (n=5) Personer med Parkinsons sjukdom (n=2)
--	---	--

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Studier

Typ av studie	Antal dyader	Typ av samtalspartner	Typ av kommunikationssvårigheter
I Metodologisk studie	6	Anhöriga	Afasi
II Observationsstudie	35	Anhöriga (n=28) Undersköterskor (n=7)	Afasi (n=23) Parkinsons sjukdom (n=12)
III Interventionsstudie	6	Anhöriga	Afasi
IV Interventionsstudie	5	Undersköterskor	Afasi (n=4) Parkinsons sjukdom (n=1)

SAHLGRENSKA AKADEMIN

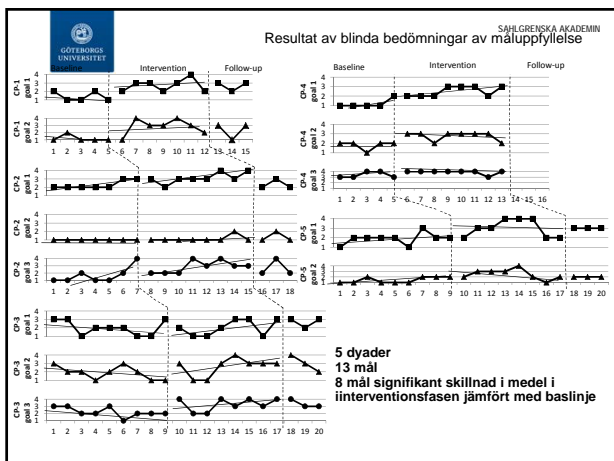
Studier

Typ av studie	Antal dyader	Typ av samtalspartner	Typ av kommunikationssvårigheter
I Metodologisk studie	6	Anhöriga	Afasi
II Observationsstudie	35	Anhöriga (n=28) Undersköterskor (n=7)	Afasi (n=23) Parkinsons sjukdom (n=12)
III Interventionsstudie	6	Anhöriga	Afasi
IV Interventionsstudie	5	Undersköterskor	Afasi (n=4) Parkinsons sjukdom (n=1)

GÖTEBORGS UNIVERSITET
 TACK FÖR MIIC!
 KARIN ERIKSSON
 karin.neuro.gu.se

Referenser

- Forsgren, E., Scott, C., Hartelius, L., & Saldert, C. Communicative barriers and resources in nursing homes from the enrolled nurses perspective. Submitted manuscript.
- Gordon, C., Ellis-Hill, C., & Ashburn, A. (2009). The use of conversational analysis: nurse-patient interaction in communication disability after stroke. *Journal of advanced nursing*, 65, 544-553.
- Hersh, D., Godecke, E., Armstrong, E., Ciccone, N., & Bernhardt, J. (2014). "Ward talk": Nurses' interaction with people with and without aphasia in the very early period poststroke. *Aphasiology*.
- Kiresuk, T. J., Smith, A., & Cardillo, J. E. (Eds.) (1994). *Goal attainment scaling: Applications, theory, and measurement*. Hillsdale, N.J.: L. Erlbaum Associates.
- Long, A. F., Hesketh, A., & Bowen, A. (2009). Communication Outcome after Stroke: A new measure of the carer's perspective. *Clinical Rehabilitation*, 23, 846-856.
- Long, A. F., Hesketh, A., Paszek, G., Booth, M., & Bowen, A. (2008). Development of a reliable, self-report outcome measure for pragmatic trials of communication therapy following stroke: the Communication Outcome after Stroke (COAST) scale. *Clinical Rehabilitation*, 22, 1083-1094.
- McGilton, K. S., Boscart, V., Fox, M., Sidani, S., Rochon, E., & Sorin-Peters, R. (2009). A systematic review of the effectiveness of communication interventions for health care providers caring for patients in residential care settings. *Worldviews on Evidence-Based Nursing*, 6, 149-159.
- Simmons-Mackie, N., Raymer, A., Armstrong, E., Holland, A., & Cheney, L. R. (2010). Communication partner training in aphasia: A systematic review. *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, 91, 1814-1837.
- Turner, S., & Whitworth, A. (2006). Conversational partner training program in aphasia: A review of key themes and participants' roles. *Aphasiology*, 20, 483-510.
- Wadensten, B., Engholm, R., Fahlstöm, G., & Hägglund, D. (2009). Nursing staff's description of a good encounter in nursing homes. *International Journal of Older People Nursing*, 4, 203-210.
- Wilkinson, R., & Wielsaert, S. (2012). Rehabilitation targeted at everyday communication: Can we change the talk of people with aphasia and their significant others within conversation? *Archives of Physical Medicine and Rehabilitation*, 93, S70-S76.

SAHLGRENSKA AKADEMIN

Bakgrund

- Tal- och/eller språksvårigheter påverkar kommunikation
- Inskränkningar i delaktighet
- Omgivningsfaktorer - den kommunikativa miljön
- Samtalspartners
- Samtalspartnerträning - öka kunskap om kommunikation, om den egna kommunikationen och stödja utvecklingen av funktionella kommunikativa strategier
- Samtalspartnerträning har visat positiv effekt vid afasi (Simmons-Mackie, Raymer, Armstrong, Holland & Cheney, 2010; Simmons-Mackie, Savage, & Worrall, 2014; Turner & Whitworth, 2006; Wilkinson & Wielsaert, 2012)